

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 8. Desideria mala, carnalia &c. Symbola. Similitudines. Motiva frænandi desideria prava.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

§. VIII.

*Desideria mala, carnalia &c.**Symbola, & Similitudines.*

ET Chamaleon. Lev. 11. 30. Theophrastus docet, chamaleontem ex rore vivere; & saepe deprehensum muscas comedere. Et hinc forte orta vulgi opinio, eum ex aere vivere. Est symbolum eorum, qui ventō honoris, & muscis deliciarum, se patcunt. Quam multi Christiani stolidiores Domitiano; qui, cum salutem suam aeternam procurare debeant, quotidie non duabus, sed omnibus horis, captant muscas. Ambis o pes? muscas ambis &c. Corā. hic.

Humiliata est in pulvere anima nostra. Palm. 43. 27. Pulvis sunt cogitationes nostrae vanae; terra autem parva desideria. Hugō à S. Viçt. hic.

Musca morientes &c. Ecclā. 10. 1. Concupiscentia aptè comparatur muscā: quia instar muscā vilis est, exilis, mordax, immunda, importuna, improba, & putida. Est brevis aevi; vivit enim paucos dies; imò subinde paucas horas; sēque in oleo, melle, aliāque re dulci, suffocat; vel ad lucem lucernae, aut candelae, advolans adurit. Denique musca est indocilis, & indomabilis, sicut concupiscentia. Corn. hic.

Omne capus languidum. II. 1. 5. **Omne cor mœrens: à planta pedis &c.** Caput liberum arbitrium; cor consilium; pes carnale desiderium. Rich. à S. Viçt. tr. de statu inter. hom. post. lapsū.

Nunc verò tribus malignissimis, & validissimis ventis expositi sumus: Carni, diabolo, & Mundo; qui conscientiam illuminatam moluntur extinguere, insufflantes in cordibus nostris desideria mala. S. Bernard. f. 3. in vig. Nat. D.

Quid? nisi quaedam bestiae sunt, qualibet vitia? quid nisi bestiae sunt, qualibet prava desideria? Rich. à Sanct. Viçt. de erudit. hom. inter. 1. 3. c. 2.

Sicut bonus unum habet Deum, quem colit; ita mali multos habent deos, & idola: quia multas scilicet voluptates, multa desideria vana, passiones diversas, quibus serviunt. Idiota in Palm. 17.

Motiva frænandi desideria prava.

Uenam mortui est mus. Ex. 16. 3. Hæc periculosa, gravisque, animæ ingerit agritudo, ut noxia sumere velit; & quæ utilia sunt, ac salutari proficiunt, spernat, ac renuat. Sanct. Prosper p. 2. cap. 8. de pop. Isr. carnes desiderante.

Filij hominum usquequo gravi cor de &c. Pf. 4. 3. Hæc potissima ratio, cur deberent homines non amplius inhærere temporalibus: quia videlicet venit ad nos de cœlo Sanctus Dei, id est, Filius Dei. Bellarm. hic.

In circuitu impij ambulans. Palm. 11. 9. Semper ambientes bona Mundi, & nunquam ad finem desideriorum suorum pervenientes. Id. hic.

Fortitudinem meam ad te custodiam. Pf. 58. 10. retrahendo nimirum vim appetituum meorum, eamque in te solem dirigendo: appetitus enim animam in plura distrahens, debilem reddit ad virtutem. Joannes à Cruce libro Alcenti. montis Carmeli c. 8.

Vistiasti terram, & inebriasti eam. Pf. 64. 10. Quid, putas, est causa, quod solem terram Dominus dicitur inebriasse? cur non etiam & mare? sed scimus, quia mens, quæ per varia desideria fluctuat, quam adhuc sæcularium curarum procella exagitat; ad illud internum gaudium non admittitur; & illò torrente voluptatis non potatur; quanto minus in ebriatur. Hæc est illa verè beata terra, mentis videlicet stabilitas tranquilla; quando mens in seipsa tota colligitur, & in uno aeternitatis desiderio immobiliter figitur. Rich. à Sanct. Viçt. l. Benjam. cap. 38.

Expectatio sollicitorum peribit. Prov. 11. 7. Pagn. **expectatio divitiarum.** Alij **vanitatum.** Alij **cupiditatum;** Alij **dolerentium.** Alluditur ad Benjamin, quem mater Rachel Gen. 35. 18. in partu cupide enixa vocavit **Benoni;** id est, **filium doloris mei.** q. d. sicut Rachel filiorum cupidissima hanc suam cupiditatem luit morte, (nam partu Benjamin interiit) sic pariter expectatio sollicitorum, id est, cupiditatis inhiantium; ideòque dolentium, & suspitantium, peribit; imò ipsosmet enecabit. Quod enim appetitur sollicitè ex amore, hoc acquiritur cum dolore, & amittitur cum mœrore: qui saepe hominem ita affligit, ut vitam ei adimat. Corn. hic.

Et omnia, que desideraverunt oculi mei, non negavi eis. Ecclā. 2. 10. q. d. pleinas oculorum, & cordis desiderijs laxavi habenas, intra limites tamen licitos honestatis, & Legis, nè quid illicitum committeret. Dico I. quam noxium sit suis indulgere desiderijs, & affectibus: his enim Salomon indulgens præcipitavit in luxuriam, & idololatriam. II. Quam periculosum sit, velle experiri, quidquid est licitum; nec terminos voluptatis sibi statuere, nisi in eo, quod illicitum est. Facile enim terminos hostes; & confinia liciti, & illiciti, utpote exiguum, & indivisibile, curiosus transgreditur; itaque in peccatum prolabitur, ut fecit Salomon. Sed, qui nihil vult cavere, nisi quod est peccatum mortale, venialia multa committit, per quæ vicinus fit mortalibus; ac tandem in ea corrumpit. Corn. hic.

Lassus adhuc sirit, & anima ejus vacua est. II. 29. 8. **Foderunt sibi cisternas.** Jer. 2. 13. **In desiderio anima sua attraxit ventum amoris sui.** Jer. 2. 24. **Defecit anima ejus, & ad mortem usq. lassata est.** Judic. 16. 16. Dalila mala concupiscentia, ita eum afflixit. Desideria terrena animam, ut Samsonem Philisthai, affligunt. Joannes à Cruce c. 6.

Cæcus si cæco &c. Math. 18. 14. Appetitus cæcus est, quia non sequitur rationem. Id. ib. c. 8.

Vinum non habent. Jo. 2. 3. illico apud nuptias vinum deficit. 1. Cor. 7. 28. & si nupservis virgo, non peccavit, tribulationem tamen carnis habebunt hujusmodi. Escob. 1. 1. mir. Chr. l. 11.

Ex Patribus, & aliis.

Hæc voluntas vaga, incerta, instabilis, impetita; infirma ad efficiendum, facilis ad audendum; inſcupiditatibus cœca, in honoribus tumida, curis anxia, ſuſpicionibus inquieta; gloriæ, quàm virtutum, avidior; famæ, quàm conſcientiæ, diligenter; &, per omnem ſui experientiam, inferior fruendo his, quæ concupiverit, quàm carendo: nihil in ſuis habet viribus, niſi periculi facilitatem. Sancti. Ambroſius l. 1. de voc. Gent. c. 2.

Nunquam in carnalibus affectionibus ita quieſcit animus, ut cruciari careat; dum neceſſitates ſuas aut bonas amat, cum amittendi metu; aut malas odit, cum amittendi voto: in

utrôque miſerij ſuſtinendis ſemper obnoxius. S. Paulinus ep. 39.

Ille demum verè divinus eſt Philoſophus, qui omni tempore pravis ſuis concupiſcentiis reſiſtit. S. Ephrem. ſerm. ad pietatem.

Impetus cupiditatum ab abjeçtiſſimis cogitationibus incipiunt, &, formicarum more, ſenſim repunt. Paulatim autem in eam creſcunt magnitudinem; ut cuilibet non minùs, quàm leones, terrorem, ac periculum afferant. S. Nilus in aſcet.

Sicut ex magno incendio niger exhalatur fumus, quò oculi caligant, nec munus ſuum ritè poſſunt exercere; ſic ex cupiditatis incendio adeò obcœcatur ratio, ut pericula non advertat. Naxera in Joſ. 16. §. 3.

Vide plura tit. Paſſiones.

Deſperatio. Vide tit. Spes.

TITULUS III. DETRACTIO.

§. I.

Symbola, & ſimilitudines.

Ex Veteri.

Invenerunt campum in terra Sennaar. Gen. 11. 2. quod ex Hebræo, ſignificat, *excuffio dentium*: quia dentati, id eſt, ſuperbi homines ædificantes Babel, ibi ſuis dentibus, id eſt, ſua lingua, privati ſunt, inquit Rupertus. Et S. Greg. in Pl. 4. poenit: in Sennaar habitant dentati, qui detractioſum morſibus proximos laniant. Horum dentes excutit Deus; cum illorum facta, ſimul & verba confundit.

Iuſer immunda reputabilis -- & ſus. Levit. 11. 4. 5. Sus ſignificat illum, qui gaudet eſſe in luto, ut eſt Detraçtor; qui ſemper in luto, id eſt, in vitij aliorum, immoratur. Hugo Card. hic.

Diſcurrens lepra in cute. Levit. 13. 12. eſt infamia falſa criminum; qualibus Chriſtus, & ſancti, aſperſi, ideoque afflicti ſunt. Hæc diſcurrit, quia nuſquam locum invenit, ubi verè ſtabiliatur. In candorem vertitur, id eſt, in laudem cognitâ rei veritate; ideoque lepra muſtiſſima cenſetur. Quippe per eam homo potiùs in patientia, meritis, & gloria creſcit; cum, ſine criminis perpetratoſe, criminis laborat ſuſpicioſe. Hinc dicitur de Chriſto. Il. 53. 4. *putavimus eum quaſi leproſum.* Cornel. hic.

Lepra Mariæ ſororis Moyſis infecti rebelles, murmuratoſes, detractôſes. Num. 12. 10.

Vas, quod non habuerit operculum, -- immundum erit. Num. 19. 15. Item aliquando comparantur ſcabronibus: quia deſerunt flores, & ſuper ſtercora reſident; id eſt, virtutes aliorum, & opera bona tacent; peccata lo-

quantur, & ruminant. Comparantur etiam ſepulchro Pfalm. 5. 12. *ſepulchrum patens eſt guttur eorum*: quia verba foetida proferunt, & denudant peccata aliorum. Hugo Card. in Pl. 5.

Detractores ſunt dentes igniti. Num. 21. 6. quorum morſibus multi de filiis Iſrael perierunt. Sed ſanatur plaga hujusmodi, ad reſpectum ſerpentis ænei; per quem Dominus in cruce ſignificatur: quem qui verè aſpiceret, quot, & quanta, propter nos opprobria, & contumelias ſuſtinuit, non curaret linguas detrahentium, dicens cum Apoſtolo 1. Corinth. 4. 3. *mihi pro minimo eſt.* Hugo Cardin. in Ecclæ. cap. 10.

A flagello linguæ abſconderis Job 5. 21. Dicitur flagellum linguæ Detraçtio graviter infamantis. S. Thomas hic.

Dentes peccatorum contriviſſi. Pl. 3. 8. id eſt, detrahentium verba mordentia: dentes enim dicti ſunt à demendo. Et ideo linguæ detrahentium dentes vocantur; quia, ſicut illi abitum partes demunt; ita & iſti opinioniones hominum detractioſe corroduſt. Caſſiod. hic.

Circumdederunt me canes multi. Pfalm. 21. 17. id eſt, Judæi, per detractioſem oblatrantes, atque mordentes. Et poſſunt propriè Detraçtoſes rabidis canibus comparari. Ait enim Plinius l. 3. quod canis rabidus ut plurimum habet ſub lingua vermiculum quendam, qui linguam ejus pungit; & pungendo choleram magnam in cerebro ejus accendit; propter quod in furiam eum convertit. Sic etiam accidit homini Detraçtori; qui vermiculum, vel odij, vel invidiæ, aut rancoris, ſub lingua, id eſt, in corde, habet. S. Bernardinus t. 2. l. 29.